

19.02.2019

Pormestari

38 §**Helsingin kaupungin lausunto Suomenlinnan hoitokunnalle Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelmasta**

HEL 2018-012525 T 11 03 02

Päätös

Pormestari antoi Suomenlinnan hoitokunnalle seuraavan lausunnon Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelmasta.

Lausuntopyyntö

Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelma (jäljempänä suunnitelma) on Unescon edellyttämä suunnitelma maailmanperintökohteen turvaamiseksi ja säilyttämiseksi tuleville sukupolville. Suunnitelma koostuu neljästä osasta 1) Historia ja nykytilanne 2) Tulevaisuuden suuntaviivat 3) Toimenpideohjelma 4) Seuranta ja vaikutusarviointi. Suomenlinnan hoitokunta on pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa suunnitelman kahdesta ensimmäisestä osasta. Osien 3 ja 4 on arvioitu valmistuvan lausuttavaksi kevään 2019 aikana.

Lausunto

Suomenlinna on kaupunginosa, jossa asutaan, tehdään työtä ja vierailaan. Helsingin yleiskaava 2016:ssa Suomenlinna on merkitty omaksi aluekokonaisuudeksi, Unescon maailmaperintökohteeksi. Yleiskaava ei aseta Suomenlinnaan täydennysrakentamistavoitetta, vaan aluetta kehitetään sen omista lähtökohdista. Helsingin kaupunki tekee Suomenlinnan alueen ylläpidossa ja investointien suunnittelussa jatkuvaa yhteistyötä Suomenlinnan hoitokunnan kanssa. Suunnitelman laatimiseen on osallistunut Suomenlinnan hoitokunnan laaja yhteistyö- ja sidosryhmäverkosto. Tätä on pidettävä ensiarvoisen tärkeänä, sillä vuorovaikutus- ja kuulemismahdollisuudet parantavat mahdollisuuksia suunnitelman jatkotyöskentelyn hyvään onnistumiseen ja toimenpideohjelman työstämiseen.

Suunnitelman ensimmäinen osa "Historia ja nykytilanne"

Suunnitelman ensimmäisessä osuudessa on hahmoteltu kiitettävällä tavalla Suomenlinnan moniarvoista kokonaisuutta. Merkittäviksi teemoiksi nousevat Suomenlinnan merkitys kaupunginosana sekä kestävä matkailu. Suomenlinnan kestävä matkailun strategian painopistealueet ovat pitkälti yhdenmukaisia valmisteilla olevan Helsingin merellisen strategian ja saariston vastuullisen käytön tavoitteiden kanssa, kuten esimerkiksi matkailun vaikutusten hallinta, hyötyjen kotiuttaminen, laadukkaan kävijäkokemuksen ylläpitäminen sekä kesäkohteesta ympäri-

19.02.2019

Pormestari

vuotiseksi kohteeksi ja verkostomaisen toiminnan kehittäminen. Suomenlinnan kestävän matkailun strategian avulla Suomenlinnassa mutta myös Helsingin saaristossa yleisemminkin voidaan minimoida matkailusta suojelulle ja ylläpidolle aiheutuvia haittoja ja tukea palveluyrittäjien mahdollisuuksia taloudellisesti kannattavaan liiketoimintaan.

Historia ja nykytilanne -osuudessa ei ole mainittu valmisteilla olevaa asemakaavaa. Kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu laatii Suomenlinnan asemakaavaa yhteistyössä Suomenlinnan hoitokunnan kanssa. Kaavan keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa Suomenlinnan historiallisen merilinnoituksen kehittäminen ja ylläpitäminen muinaismuistoalueena, maailmanperintökohteena ja toimivana kaupunginosana.

Rahoituksen rakennetta käsittelevässä osioissa tuodaan esiin, että valtion varat tulee linjausten mukaisesti kohdistaa Suomenlinnan maailmanperintökohteen hoitoon. On syytä todeta, että Suomenlinnan kaltaisessa arvokkaassa kokonaisuudessa voi monissa yksityiskohdissa olla vaikeaa erottaa maailmanperintökohteen hoitoa alueen muusta hoidosta ja kehittämisestä kaupunginosana.

Suurmaisema -kohdassa mainittu kaupungin vuonna 2011 valmisteleva selvitys on osittain vanhentunut maankäytön suunnittelutilanteen kehittyttyä muun muassa Kalasataman ja Pasilan korkean rakentamisen myötä. Myös Suomenlinnan lähiympäristössä Vallisaarella ja Kuninkaansaarella on käynnissä maankäyttöhanke, jolla voi olla vaikutusta suurmaisemaan. Näiltä osin voi olla aihe päivittää selvityksiä ja Suomenlinnan suurmaiseman kokonaistilannetta yhteistyössä kaupungin ja Museoviraston kanssa.

Suunnitelmassa aineistoa on esitelty laajalti www-sivuilla. Aineiston esittely esitetyllä tavalla on ajoittain epäyhtenäinen ja hajanainen. Aineiston rajaus suhteessa yleisesti muuten internetissä olevaan aineistoon hämärtyy, sillä verkkoon laajentuva sivusto johtaa laajalle ja linkkien kautta kauaskin aiheesta. Osa linkeistä on suunnitelmaa varten kirjoitettua sisältöä, kun taas osa johtaa ulkoisille nettisivuille. Esitystapa voisi tältä osin olla tarve selkiyttää.

Suunnitelman toinen osa "Tulevaisuuden suuntaviivat"

Tulevaisuuden suuntaviivat on tiivis esitys Suomenlinnan arvoista, kestävän kehityksen painopisteistä sekä Suomenlinnan kehittämisen ydinkysymyksistä. Osuuden tavoitteet ovat linjassa kaupungin strategian ja valmisteilla olevan kaavan tavoitteiden kanssa.

Suunnitelman mukaan Suomenlinnan palvelut tukevat paikallisen yhteisön elinvoimaa ja ovat kaikkia varten. Suomenlinnan palveluiden me-

19.02.2019

Pormestari

nestys perustuu niiden laatuun ja ympärivuotisuuteen. Yksityisen sektorin rooli ja yksityisten yritysten tarjoamien palveluiden kehittämismahdollisuudet alueella olisi syytä nostaa osiossa esiin. Suomenlinnassa toimivista yrittäjistä monet ovat pieniä, yhden hengen työllistäviä mikroyrityksiä, joista monille matkailu on sivuelinkeino. Matkailuliiketoiminta on sesonkiluontoista. Kesä on vilkkainta aikaa. Selkeitä palveluryhmitelmiä muodostavat ravintola- ja kahvilapalvelut, museo- ja näyttelypalvelut, vesiliikennepalveluita tuottavat toimijat sekä yksi majoituspalveluita tarjoava toimija. Suomenlinnassa toimii noin 30 matkailupalveluiden tuottajaa, jotka osaltaan vaikuttavat kävijän onnistuneeseen Suomenlinna-elämyksen tuottamiseen.

Vastuullisuus ja kestävä matkailu korostuvat yhä enemmän matkailumarkkinoinnissa, kuluttajien tullessa yhä tiedostavammiksi valinnoissaan. Tulevaisuudessa vastuullisuus on liiketoiminnan edellytys. Suomenlinnan hoitokunnan pitkäjänteinen työ ja kestävä matkailun strategia ovat erinomainen esimerkki muille paikallisille toimijoille sekä Helsingin kaupungille, joka rakentaa omaa kestävä matkailun ohjelmaa vuoden 2019 aikana. Erityisesti liikamatkailun ilmiö on Suomenlinnan hoitokunnan toiminnassa huomioitu jo vuosia ja hyviä kokemuksia on jaettu niin paikallisilla kuin kansainvälisillä foorumeillakin. Helsingin kaupunki toivoo, että Suomenlinna jatkaa tässä työssä suunnannäyttäjänä.

Suunnitelman mukaan Suomenlinna säilytetään jälkipolville koettavaksi ja siinä sitoudutaan kestävä matkailun keinoihin. Ilmastonmuutosta pyritään hidastamaan suojelemalla, kehittämällä ja käyttämällä Suomenlinnaa tasapainoisesti. Tämä on valmisteilla olevan Helsingin merellisen strategian mukaista. Strategian tavoitteena on, että rantojen ja saariston suunnittelu ja käyttö on vastuullista ja Helsinki vaalii aktiivisesti arvokasta meriluontoaan. Helsingin kaupungin näkökulmasta Suomenlinnassa merkittävimpiin kysymyksiin tulevaisuudessa nousee oleellisesti esiin myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen kuten merivesi- ja hulevesitulviin varautuminen. Suomenlinnan tasapainoisen suojelun, kehittämisen ja käyttämisen hidastava vaikutus ilmastonmuutokseen jää suunnitelmassa jossain määrin epämääräiseksi.

Suunnitelmassa esitetyt Suomenlinnan kehittämisen suuntaviivat tukevat vesijoukkoliikenteen aseman säilymistä ja tuovat esille tämän liikennemuodon tärkeyden Suomenlinnan luonteessa. Vesijoukkoliikenteen ja sen vaatimat infrastruktuurin pitkäjänteisen ja kestävä kehittäminen edellytyksenä on hyvä tietoisuus toimintaympäristön todennäköisistä muutoksista. Suunnitelmassa tehdyt linjaukset ovat hyviä ja perusteltuja. Lauttaliikenne toimii ympärivuotisesti jokaisena päivänä ja mahdollistaa näin Suomenlinnan toiminnan kehittämisen pelkkää kesäkautta laajemmin. Käytössä olevien alusten kapasiteetti mahdollistaa myös

19.02.2019

Pormestari

sesongin ulkopuolella suurtenkin matkustajamäärien joustavan kuljettamisen.

Lauttaliikenteen käytössä olevien laiturien kehittäminen vesijoukkoliikenteen tarpeen mukaisesti tullaan jatkossakin toteuttamaan yhteistyössä Suomenlinnan hoitokunnan kanssa, vaikka Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) hallinnoimat lauttaliikennelaiturit ovat selvityksessä rajattu ulkopuolelle. Laiturien osalta korjaustyöt on syytä koordinoida yhdessä HKL:n ja Suomenlinnan liikenne Oy:n kanssa, jotta vesijoukkoliikenteen toimivuus ja häiriöttömyys säilyvät mahdollisten korjaustöiden aikana.

Lopuksi

Helsingin kaupungin tavoitteena on jatkaa Suomenlinnan hoitokunnan kanssa hyvin toiminutta yhteistyötä aina ylläpidon ruohonjuuritason kysymyksistä suojeluun, maankäyttöön ja strategiseen tasoon asti. Osana Helsingin merellistä strategiaa kehitetään saariston vesi- ja huoltoliikennettä. Merkittävimpänä saaristokohteena Suomenlinnan ja sen toimijat ovat strategian toteuttamisen tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi
Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto koskien Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelmaa
- 2 HKLn ja SLLn lausunto koskien ehdotusta Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelmaksi
- 3 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan lausunto koskien Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelmaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Suomenlinnan hoitokunta

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.02.2019

Pormestari

Liite 1
Liite 2
Liite 3**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Suomenlinnan hoitokunta on 28.11.2018 päivätyllä kirjeellä pyytänyt Helsingin kaupungilta lausuntoa Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelmasta 31.1.2019 mennessä. Määräaika on Helsingin kaupungin pyynnöstä pidennetty 28.2.2019 saakka.

Helsingin kaupungin lausunto on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian elinkeino-osaston sekä Helsinki Marketing Oy:n kanssa. Kaupunkiympäristön toimiala, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä Helsingin kaupungin liikenne liikelaitos yhdessä Suomenlinnan liikenne Oy:n kanssa ovat lausuneet asiassa. Annetut lausunnot ovat liitteinä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna**Liitteet**

- 1 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto koskien Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelmaa
- 2 HKLn ja SLLn lausunto koskien ehdotusta Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelmaksi
- 3 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan lausunto koskien Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelmaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**
Suomenlinnan hoitokunta**Otteen liitteet**
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1
Liite 2
Liite 3

19.02.2019

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 38 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

19.02.2019

Pormestari

Jan Vapaavuori
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 19.02.2019.

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566